

Relationship between the family function with academic self-regulation among the nursing students

Farhad Kahraze¹, Behzad Rigi Kooteh²

1. Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran
2. Department of Clinical Psychology, Faculty of Behavioral Sciences, University Of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran

Article Information

Article history:

Received: 2016/06/18
Accepted: 2016/10/04
Available online: 2016/12/06

EDCBMJ 2016; 9(3): 186-193

Corresponding author at:

Dr. Farhad Kahraze

Department of Psychology, of Psychology and Educational Sciences. University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran

Tel:
+985431136224

Email:
farhad_kahraz@ped.usb.ac.ir

Abstract

Background and Aims: The family mood is predisposing the most of the people issues in all stages of life, especially school day. The present research to be accomplished with the aim of the survey of the relationship between the rate of family function with academic self-regulation among the nursing students in the Zahedan university of medical science (Iran).

Methods: This research method was descriptive- correlative one with the statistical population included all the nursing students in the Zahedan university of medical science at 2014-2015 year. 200 students were selected as a sample according to convenience sampling method. For the data's collection were used to the Epstein, Baldwin and Bishop Family function questionnaire (1983) and the Kanel and Ryan academic self-regulation questionnaire (1987). The data in descriptive (mean and standard deviation) and inferential statistics (correlation coefficient and step-by-step Regression) and were analyzed using the software Spss-18.

Results: The results indicate that there was a positive and significant correlation between the family function in all dimensions (problem – solving, communication, role, emotional response, emotional association, behavior control, and general control) with the academic self-regulation in the nursing students. The regression analysis showed that among the predictor variables, the role and problem- solving variables could predict the academic self-regulation in the nursing students.

Conclusions: The family and its performance have important effects on the student's self-regulation.

KeyWords: Family, Self-Control, Students

Copyright © 2016 Education Strategies in Medical Sciences. All rights reserved.

How to cite this article:

Kahraze F, Rigi Kooteh B. Relationship Between the Family Function with Academic Self-Regulation among the Nursing Students . Educ Strategy Med Sci. 2016; 9 (3) :186-193

Farname Inc.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

رابطه عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی در دانشجویان پرستاری

فرهاد کهرآزنی^۱، بهزاد ریگی کوه^۲

۱. گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران
۲. دانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم رفتاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران، ایران

چکیده

اطلاعات مقاله

زمینه و اهداف: جو حاکم بر خانواده زمینه‌ساز بسیاری از مسائل افراد در تمامی مراحل زندگی بالاخص دوران تحصیل است. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه میزان عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی در میان دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهر زاهدان صورت گرفت. **روش بررسی:** این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی با جامعه آماری کلیه دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳ انجام گرفت. تعداد، ۲۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های عملکرد خانواده اپشتاین، بالدوین و بیشاب (۱۹۸۳) و خودتنظیمی تحصیلی کانل و ریان (۱۹۸۷) استفاده گردید. داده‌ها در دو سطح توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (ضریب همبستگی و رگرسیون گام‌به‌گام) و با استفاده از نرم‌افزار SPSS-18 تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج به‌دست‌آمده بیانگر همبستگی مثبت و معنادار بین عملکرد خانواده در همه ابعاد (حل مشکل، ارتباط، ایفای نقش، پاسخ‌دهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار و عملکرد کلی) با خودتنظیمی تحصیلی در دانشجویان بود. نتایج رگرسیون نشان داد که از بین متغیرهای پیش‌بین، متغیرهای ایفای نقش و حل مسئله توانسته‌اند خودتنظیمی تحصیلی را در دانشجویان پرستاری پیش‌بینی کنند.

نتیجه‌گیری: خانواده و عملکرد آن بر خودتنظیمی دانشجویان تأثیرات مهمی دارد.

کلمات کلیدی: خانواده، خودتنظیمی، دانشجویان

تاریخچه مقاله
دریافت: ۱۳۹۵/۰۳/۲۹
پذیرش: ۱۳۹۵/۰۷/۱۳
انتشار آنلاین: ۱۳۹۵/۰۹/۱۶

EDCBMJ 2016; 9(3): 186-193

نویسنده مسئول:

دکتر فرهاد کهرآزنی

گروه روانشناسی، دانشکده علوم

تربیتی و روانشناسی، دانشگاه

سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

تلفن:

۰۵۴۳۱۱۳۶۲۲۴

پست الکترونیک:

farhad_kahraz@ped.usb.ac.ir

کپی‌رایت ©: حق چاپ، نشر و استفاده علمی از این مقاله برای مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی محفوظ است.

مقدمه

خانواده، اولین پایه‌گذار شخصیت، ارزش‌ها و معیارهای فکری است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و سبک و خط مشی زندگی آینده فرد دارد و اخلاق، صحت و سلامتی روانی فرد، تا حدود بسیار در گرو آن است^[۱] از طرفی خانواده در کنار رفع نیازهای جسمانی و روانی و انتقال ارزش‌های اجتماعی، در مسئولیت آموزشی و تربیتی فرزندان، نقش بسیار مؤثری را دارد^[۲] فرد در بستر خانواده خواسته‌های جامعه را می‌آموزد و این شناخت او را به‌گزینش رفتارهای معین رهنمون می‌سازد^[۳]

روابط و عملکرد مناسب خانواده برای سلامتی فرد، خانواده و جامعه ضروری است^[۴] آنچه در درون خانواده اتفاق می‌افتد و چگونه عملکرد آن می‌تواند یک عامل کلیدی در ایجاد انعطاف‌پذیری و کاهش خطرات و کاهش خطرات فعلی و آینده مرتبط با رویدادهای ناگوار و شرایط نامناسب باشد^[۵]

یکی از متغیرهایی که می‌تواند متأثر از محیط‌های آموزشی و خانوادگی باشد، رشد و شکل‌گیری راهبردهای خودتنظیمی است^[۶] یادگیری خودتنظیمی به معنای ظرفیت فرد برای تعدیل رفتار متناسب با شرایط و تغییرات محیطی بیرونی و درونی است که شامل توانایی فرد در سازمان‌دهی و خود محدودیتی رفتارهایش جهت رسیدن به اهداف گوناگون یادگیری است و از دو مؤلفه راهبردهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری تشکیل شده

خانواده، اولین پایه‌گذار شخصیت، ارزش‌ها و معیارهای فکری است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و سبک و خط مشی زندگی آینده فرد دارد و اخلاق، صحت و سلامتی روانی فرد، تا حدود بسیار در گرو آن است^[۱] از طرفی خانواده در کنار رفع نیازهای جسمانی و روانی و انتقال ارزش‌های اجتماعی، در مسئولیت آموزشی و تربیتی فرزندان، نقش بسیار مؤثری را دارد^[۲] فرد در بستر خانواده خواسته‌های جامعه را می‌آموزد و این شناخت او را به‌گزینش رفتارهای معین رهنمون می‌سازد^[۳]

روابط و عملکرد مناسب خانواده برای سلامتی فرد، خانواده و جامعه ضروری است^[۴] آنچه در درون خانواده اتفاق می‌افتد و

است^[۷]. اساس یادگیری خودتنظیمی بر این اصل استوار است زمانی که یادگیرندگان، خود مسئول یادگیری‌شان هستند؛ به‌طور مؤثرتری یاد می‌گیرند^[۸]. در این چهارچوب، با توجه به اینکه هدف اصلی آموزش، یادگیری چگونه فکر کردن است^[۹] امروزه دانشجویان با تأکید بر یادگیری بیشتر، می‌آموزند که تا مسئولیت بیشتری را در قبال تحصیل و زندگی خود داشته باشند^[۱۰]. در علوم پزشکی و طب به دلیل گستردگی و افزایش عمق دانش، توسعه توانمندی دانشجویان برای هدایت و به‌کارگیری تجارب یادگیری در مسیر موفقیت، برای آنان امری حیاتی است^[۱۰].

والدین اولین الگوها و سرمشق‌های کودکان هستند. به دلیل ویژگی تقلیدپذیری کودکان، قسمت اعظم یادگیری آن‌ها از طریق مشاهده رفتار والدین صورت می‌گیرد. Matinez-pons معتقد است که والدین خودتنظیم‌گر می‌توانند از طریق فراهم کردن تسهیلات لازم برای یادگیری (از قبیل تخصیص زمان مناسب برای مطالعه، تهیه مکان مناسب و منابع موردنیاز جهت مطالعه) و نشان دادن (ارائه الگو یا مدل یا سرمشق) چگونگی و چرایی استفاده از راهبردهای خود مهارگری و خود مهارگری در موقعیت‌های عینی و تشویق و یا دانش فرزندان را در تنظیم‌گری و خودکنترلی فعالیت‌های یادگیری‌شان و نهایتاً عملکرد تحصیلی یاری رسانند. به اعتقاد وی رابطه علی میان خودتنظیم‌گری والدین و خودتنظیمی فرزندان وجود دارد. زیرا با کسب اطلاعات کافی در مورد هر یک از متغیرها می‌توان برنامه‌های آموزشی مناسبی برای فرزندان فراهم نمود. در این بین والدین، شیوه‌های فرزند پروری آن‌ها، تعامل با فرزندان و به‌طور کلی عملکرد خانواده نخستین و مهم‌ترین نقش را ایفا می‌کند^[۱۱].

عملکرد خانواده به‌ویژه در سال‌های نوجوانی و دوره تحصیلی متوسطه نمود بیشتری می‌یابد و اوج تجلی در طی زندگی، اوایل نوجوانی تا اوایل جوانی است^[۱۲]. دانشجویان موفق بدون توجه به این که در دوره دانشگاه در چه رشته‌ای تحصیل می‌کنند، بیشتر از راهبرد خودتنظیمی استفاده می‌کنند^[۱۳]. Friedel, Cortina, Turner & Midgley عنوان کردند^[۱۴] که نه‌تنها اهداف خود فرد، بلکه تأکیدات هدفی والدین نیز ممکن است بر روی خودتنظیمی دانشجویان تأثیر بگذارد، که منظور از تأکیدات هدفی والدین این است که والدین بر کدام یک از اهداف پیشرفت فرزندان خود تأکید می‌نمایند و همچنین چگونگی درک فرزندان از تأکیدات هدفی والدین را توضیح می‌دهد که درک بچه‌ها از چگونگی اهداف عملکردی و اهداف تسلطی والدین و اساتید باعث پیش‌بینی اهداف تسلطی و عملکردی و خودتنظیمی یادگیری فرزندان می‌شود. یافته‌های پژوهشی در این زمینه حاکی است که فرزندان والدینی که انتظارات خود را برای فرزندان‌شان

تعیین می‌کنند و همواره آن‌ها را در جریان چگونگی و چرایی هدف‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت، ارزیابی و کمک گرفتن از دیگران قرار می‌دهند، نسبت به همتایان خود در تنظیم‌گری در مرتبه بالاتری قرار دارند^[۱۵].

به نظر می‌رسد عملکرد خانواده و به‌تبع آن عملکرد فرزندان در خودتنظیمی تحصیلی در محیط‌های آموزشی و تحصیلی در نوجوانی و جوانی حائز اهمیت فراوانی است. بنابراین خانواده به‌عنوان بستر پرورش‌دهنده در ایجاد خودتنظیمی تحصیلی، یکی از نهادهایی است که پژوهش حاضر به نقش آن در این موضوع می‌پردازد. بنابراین عدم توجه والدین به سالم‌سازی محیط روانی و عاطفی دانشجویان و فقدان روابط مناسب، در بیشتر موارد آنان را با کمبودهای عاطفی، انگیزشی و مشکلات روانی روبه‌رو می‌سازد^[۱۶]. از آنجاکه فرزندان هر خانواده، آینده‌سازان مملکت هستند، پیشرفت تحصیلی آن‌ها امری است که پس از سلامت جسمی و روانی، از اهمیت ویژه برخوردار است. حال با توجه به اینکه فرزندان در محیط خانواده رشد می‌یابند و تربیت می‌شوند، بنابراین عملکرد خانواده نقش مهمی در خودتنظیمی تحصیلی دارد. Reid, Trout & Schwartz^[۱۷] شواهد پژوهشی مختلفی را در ارتباط با نقش مداخلات خودتنظیمی تحصیلی برافزایش عملکرد و کاهش رفتارهای غیر انطباقی نشان دادند. همچنین این یافته‌ها اشاره داشتند به این مسئله که خودتنظیمی نقش مهمی در کاهش اهمال‌کاری و تعلل ورزی تحصیلی دارد. Jahnsون به مطالعه کارکردهای خانواده و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانشجویان پرداخت، وی در یافته‌های خود گزارش کرد که بسیاری از کارکردهای خانواده به‌طور مستقیم اثر معنی‌داری بر موفقیت‌ها و عدم موفقیت‌های دانشجویان گذاشته و بخش زیادی از واریانس انگیزش آن‌ها را تبیین می‌کنند^[۱۸].

Zimmerman نیز خودتنظیمی پایین را یک عامل کلیدی برای رفتارهای انحرافی و مصرف مواد در جوانان می‌داند^[۱۸]. پژوهش حاضر، باهدف بررسی و شناسایی رابطه میزان عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی در دانشجویان رشته پرستاری شهر زاهدان انجام گرفت.

روش بررسی

با توجه به این که هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری بوده است، روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری تحقیق حاضر را تمامی دانشجویان رشته پرستاری شهرستان زاهدان به تعداد ۴۶۰ نفر مشغول به تحصیل در سال تحصیلی

۱۳۹۳-۱۳۹۴ تشکیل می‌دهند. با استفاده از برآورد حجم نمونه کوکران به ازای ۴۶۰ نفر جامعه موردنظر تعداد ۲۱۰ نفر از دانشجویان رشته پرستاری با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس به‌عنوان نمونه انتخاب شدند.

از لحاظ سنی همه دانشجویان رشته پرستاری در محدوده سنی بین ۱۸-۲۲ سال قرار داشتند. پس از بررسی پرسش‌نامه‌ها، آن‌هایی که با بی‌دقتی پاسخ داده بودند از جمع پرسشنامه‌ها حذف شدند و نهایتاً ۲۰۰ نفر برای تجزیه و تحلیل باقی ماندند. ابزارهای این پژوهش، پرسشنامه سنجش خانواده و پرسشنامه خودتنظیمی کانل و ریان بود:

پرسشنامه سنجش خانواده: ابزار سنجش خانواده توسط اپشتاین، بالدوین و بیشاب (۱۹۸۳) به منظور سنجش عملکرد خانواده بر اساس الگوی مک مستر ارائه شده است. این ابزار باهدف توصیف ویژگی‌های سازمانی و ساختاری خانواده، توانایی خانواده را در سازش با خود، وظایف خانوادگی و با یک مقیاس خود گزارش دهی، موردسنجش قرار می‌دهد. در ایران این ابزار توسط زاده محمدی و ملک خسروی هنجاریایی شده است، که آلفای کرونباخ کلی برای کل مقیاس‌ها ۰/۹۴ بوده است. در پژوهش حاضر نیز برای بررسی پایایی آزمون از آلفای کرونباخ استفاده شده که به ترتیب ابعاد نقش‌ها، حل مسئله، ابزار عواطف و عملکرد خانواده ۰/۷۴، ۰/۶۹ و ۰/۷۹ به دست آمد^[۲۰].

پرسشنامه خودتنظیمی تحصیلی کانل و ریان (۱۹۸۷): این پرسشنامه از ۳۲ سؤال تشکیل شده است و شامل ۴ خرده مقیاس است. خرده مقیاس‌های این پرسشنامه عبارت‌اند از:

جدول ۱، شاخص‌های توصیفی نمرات عملکرد کلی خانواده و زیر مقیاس‌های آن

شاخص‌ها متغیر	زیر مقیاس‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار کمینه	مقدار بیشینه
عملکرد خانواده	ایفای نقش	۲۰۰	۵۸/۸۳	۷/۱۳	۳۶	۷۷
	حل مسئله	۲۰۰	۴۹/۸۴	۷/۱۶	۲۹	۷۲
	ابراز عواطف	۲۰۰	۱۸/۶	۳/۵۵	۷	۳۰
نمره کلی عملکرد خانواده		۲۰۰	۱۲۷/۲۷	۱۴/۰۶	۸۵	۱۶۳

نتایج جدول ۲، نشان می‌دهد میانگین خودتنظیمی تحصیلی کلی برابر با ۸۴/۶ است و در بین زیر مقیاس‌های آن، خودتنظیمی درونی با مقدار ۲۷/۹ بالاترین میانگین و انگیزش درونی با مقدار ۱۶/۲ پایین‌ترین میانگین را دارا است. بالاترین انحراف استاندارد نیز مربوط به زیر مقیاس خودتنظیمی بیرونی است که با مقدار ۴/۷ مشخص شده است و کمترین میزان

الف) خودتنظیمی بیرونی، ب) خودتنظیمی درونی، ج) خودتنظیمی شناختی و د) انگیزش درونی. دو خرده مقیاس خودتنظیمی بیرونی و درونی هرکدام شامل، ۹ سؤال و دو خرده مقیاس خودتنظیمی شناختی و انگیزش درونی نیز هرکدام شامل ۷ سؤال هستند. نمره‌گذاری این آزمون بر اساس مقیاس لیکرت است. اعتبار یابی این پرسشنامه توسط کانل و ریان (۱۹۸۷) مورد تأیید بیان شده است. در پژوهش حاضر نیز برای بررسی پایایی آزمون از آلفای کرونباخ استفاده شد که به ترتیب برای خودتنظیمی بیرونی ۰/۶۳، خودتنظیمی شناختی ۰/۷۰ و انگیزش درونی ۰/۶۵ به دست آمد. به منظور بررسی اعتبار پرسشنامه خودتنظیمی تحصیلی همبستگی میان زیر مقیاس‌های آن مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان دادند که زیر مقیاس‌های بیرونی باهم و زیر مقیاس‌های درونی همبستگی بیشتری باهم دارند که این مطلب حاکی از اعتبار آزمون است.

یافته‌ها

همان‌گونه که در جدول ۱، مشاهده می‌شود میانگین عملکرد کلی خانواده برابر با ۱۲۷/۲۷ است و در بین زیرمقیاس‌های عملکرد خانواده، ایفای نقش با مقدار ۵۸/۸۳ بالاترین میانگین و ابزار عواطف با مقدار ۱۸/۶ پایین‌ترین میانگین را دارا است. بالاترین انحراف استاندارد نیز مربوط به زیر مقیاس حل مسئله است که با مقدار ۷/۱۶ مشخص شده است و کمترین میزان انحراف استاندارد مربوط به ابزار عواطف است که با میزان ۳/۵۵ مشخص شده است.

انحراف استاندارد مربوط به خود نظم شناختی است که با مقدار ۴/۰۰ مشخص شده است. نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که بین عملکرد کلی خانواده و خودتنظیمی تحصیلی ارتباط مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۰۱ وجود دارد. از بین زیر مقیاس‌های عملکرد خانواده، ایفای نقش بیشترین رابطه مثبت و معنادار را با خودتنظیمی تحصیلی دارد. همچنین ابزار عواطف از بین خرده

مسئله، به میزان ۲۱/۳ درصد واریانس را برای خود خودتنظیمی تحصیلی تبیین کرد. مؤلفه ابراز عاطفی چون شرایط ورود به رگرسون را نداشت، از معادله حذف گردید.

مؤلفه ایفای نقش ($\beta=0/304, p<0/01$) ارتباط مثبت و معناداری با خود خودتنظیمی تحصیلی دارد و پیش‌بینی کننده مثبت و منحصر فردی برای این متغیر هست. مؤلفه حل مسئله ($\beta=0/241, p<0/01$) ارتباط مثبت و معناداری با خود خودتنظیمی تحصیلی دارد و پیش‌بینی کننده مثبت و منحصر فردی برای این متغیر هست. بر اساس جدول فوق، مؤلفه ایفای نقش عملکرد خانواده با $\beta=0/304$ ، بیشترین سهم را در پیش‌بینی و تبیین خود خودتنظیمی تحصیلی به عهده دارد و پس از آن مؤلفه حل مسئله عملکرد خانواده با $\beta=0/241$ ، بیشترین سهم را دارا است

مقیاس‌های عملکرد خانواده کمترین رابطه مثبت را با خودتنظیمی تحصیلی دارد. برای پاسخگویی به این سؤال که «کدام یک از مؤلفه‌های ایفای نقش، حل مسئله و ابراز عواطف عملکرد خانواده قادر به پیش‌بینی خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری هستند؟» و «نقش کدام یک از مؤلفه‌های عملکرد خانواده در پیش‌بینی خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری بیشتر است؟» از تحلیل رگرسون گام به گام استفاده شد. در واقع عملکرد کلی خانواده و زیر مقیاس‌های آن به عنوان متغیر پیش‌بین و متغیر خودتنظیمی تحصیلی به عنوان متغیر ملاک (پیش‌بینی شونده) در نظر گرفته شدند که نتایج آن در جدول ۴ آمده است.

بر اساس نتایج مندرج در جدول ۴، می‌توان نتیجه گرفت که در تبیین خودتنظیمی تحصیلی از روی مؤلفه‌های متغیر عملکرد خانواده، می‌توان گفت مؤلفه ایفای نقش به میزان ۱۶/۶ درصد، واریانس را برای خودتنظیمی تحصیلی تبیین کرد و مؤلفه حل

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی نمرات خودتنظیمی تحصیلی کلی و زیر مقیاس‌های آن

شاخص‌ها متغیر	زیر مقیاس‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار کمینه	مقدار بیشینه
خودتنظیمی تحصیلی	خودتنظیمی بیرونی	۲۰۰	۱۹/۶	۴/۷	۹	۳۲
	خودنظم درونی	۲۰۰	۲۷/۹	۴/۲	۱۵	۴۱
	خودتنظیمی شناختی	۲۰۰	۲۰/۸	۴/۰	۸	۳۴
	انگیزش درونی	۲۰۰	۱۶/۲	۴/۱	۷	۲۶
	نمره کلی خودتنظیمی تحصیلی	۲۰۰	۸۴/۶	۹/۱	۶۰	۱۰۸

جدول ۳. میزان همبستگی بین عملکرد خانواده و زیر مقیاس‌های آن با خودتنظیمی تحصیلی

متغیر	آزمون آماری	خودتنظیمی
عملکرد کلی خانواده		**۰/۴۳
حل مسئله	ضریب همبستگی	**۰/۳۷
ابراز عواطف		*۰/۱۸
ایفای نقش		**۰/۴۱

جدول ۴. خلاصه اطلاعات آماری رگرسون گام به گام برای پیش‌بینی متغیر خودتنظیمی تحصیلی

الگو	B	SD	β	T	R	R2	R2 Change	Sig
ایفای نقش	۰/۳۸۳	۰/۰۸۸	۰/۳۰۴	۳/۳۵۴	۰/۴۰۷	۰/۱۶۶	۰/۱۶۶	۰/۰۰۰
حل مسئله	۰/۳۰۲	۰/۰۸۸	۰/۲۴۱	۳/۴۴۶	۰/۴۶۱	۰/۲۱۳	۰/۰۴۷	۰/۰۰۱

متغیر ملاک: خود خودتنظیمی تحصیلی

بحث

Katerina & Grigoris به این نتیجه رسیدند که درک هدف تسلطی مدرسه و درک هدف تسلطی والدین، پیش‌بینی کننده جهت‌گیری هدف تسلطی و خودتنظیمی یادگیری دانش آموزان است^[۲۶]. در پژوهش حاضر نیز مشخص شد که مؤلفه‌های ایفای نقش و به میزان ۰/۱۶ واریانس را برای خودتنظیمی تعیین کرد و مؤلفه حل مسئله به میزان ۲/۱۳ درصد واریانس را برای خودتنظیمی تحصیلی تبیین کرد که نتایج این پژوهش با پژوهش‌های ذکرشده همسو هست. در محیط‌های آموزشی، کاری، درمانی و دیگر محیط‌های اجتماعی باید سعی شود به افراد آزادی انتخاب اهداف و کنترل بر زندگی‌شان داده شود تا افراد احساس خودمختاری کنند و اعمالشان را بر اساس دلایل و انگیزش درونی‌شان انجام دهند. از سویی دیگر فراهم کردن محیط آموزشی و ساختار کلاسی که به خودتنظیمی در دانشجویان بینجامد، نقش مهمی در افزایش عملکرد تحصیلی و کاهش ناسازگاری آنان ایفا می‌کند.

نتیجه‌گیری

بنابراین با توجه به آنچه گفته شد همان‌گونه که عملکرد و ساختار خانواده بزرگ‌ترین تأثیر را بر نوجوانان و جوانان ایفا می‌کند و مؤثرترین عامل در رشد آن‌ها خانواده است. عملکرد خانواده می‌تواند خودتنظیمی دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهد شایسته است که به هنگام بررسی نحوه سازگاری و عملکرد دانش آموزان در مدرسه و خانواده و روابط حاکم بر آن مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. در پایان هرگونه اقدام در جهت شناسایی داشتن مهارت خودتنظیمی مستلزم به دست آوردن تصویری روشن از روابط عاطفی و عملکرد خانوادگی آنان است.

تقدیر و تشکر

در پایان بر خود لازم می‌دانیم از تمامی دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان و کارکنان دانشگاه کمال تشکر و قدردانی را داشته باشیم.

تأییدیه اخلاقی

به افراد شرکت‌کننده در خصوص محرمانه بودن نتایج پرسشنامه اطمینان داده شد.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارضی در منافع، فرایند نگارش و فرایند داوری مقاله در بین نویسندگان وجود نداشت.

نتایج نشان داده بین میزان عملکرد خانواده و زیر مقیاس‌های آن (ایفای نقش، حل مسئله و ابزار عواطف) با خودتنظیمی تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. زیر مقیاس ایفای نقش و حل مسئله با مؤلفه خودتنظیمی درونی و خودتنظیمی شناختی دارای ارتباط مثبت و معناداری است و با مؤلفه خودتنظیمی بیرونی دارای ارتباط منفی و معنی‌داری است. مؤلفه ابزار عاطفی با مؤلفه خودتنظیمی درونی و خودتنظیمی شناختی نیز دارای ارتباط مثبت و معناداری است. نتایج پژوهش‌های بسیاری نشان می‌دهد که عملکرد خانواده یک پیش‌بینی کننده مؤثر در گرایش به خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان پرستاری است. در پژوهش Jahnsen بسیاری از کارکردهای خانواده به‌طور مستقیم اثر معنی‌داری بر موفقیت و عدم موفقیت‌های دانشجویان رشته پرستاری گذاشته و بخش زیادی از واریانس انگیزش آن‌ها را تبیین می‌کند^[۱۸]. Sojaee, Sheikh al-Islami, Ahmadi با بررسی رابطه ابعاد عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی و خود کارآمدی دانشجویان دانشگاه شیراز نشان دادند که مؤلفه‌های (ایفای نقش، ابزار عواطف) جایگاه مهمی در رشد و یادگیری دانشجویان دارد و باعث تعیین پیوند بین اهداف آموزشی و آگاهی تربیتی در خانواده می‌شود^[۲۱]. Gündüz, Yagmurlua & Harmab در مطالعه خود دریافتند که والدین توان پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی را دارند^[۲۲]. نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش نیز چنین بیان می‌کند که عملکرد خانواده و ابعاد آن با خودتنظیمی تحصیلی ارتباط معنی‌داری دارد که این نتیجه همسو با نتایج پژوهش‌های ذکرشده هست. همسو با فرضیه اینکه کدام‌یک از مؤلفه‌های ایفای نقش حل مسئله و ابزار عواطف عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری رابطه دارند. Pasha Sharifi, Sharifi, Tangestani^[۲۳] در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که وضعیت اقتصادی-اجتماعی و عملکرد خانواده نقش بسزایی در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی، خودکارآمدی، خودتنظیمی و خلاقیت دانشجویان دارد. نجاتی بیان می‌کند که از بین ابعاد مختلف عملکرد خانواده ایفای نقش و حل مسئله پیش‌بینی کننده‌های مؤثری برای خودتنظیمی تحصیلی هست^[۲۴]. نتایج پژوهش Ghasemi & Fouladchang بیانگر نقش اهداف در فعالیت و پیشرفت یادگیرندگان است^[۲۵]. یادگیرندگان و دانش‌آموزانی که والدینشان از آن‌ها می‌خواهند مطلب را یاد بگیرند یا عملکرد خوبی داشته باشند از نظر فعالیت‌های خودتنظیمی وضعیت بهتری دارند. بنابراین فرزندان والدین با تأکیدات هدفی تسلطی، خودتنظیم تر خواهند بود. Eleftheria

در انجام این پژوهش از هیچ نهادی حمایت مالی دریافت نشده است.

References

1. Wright SE, Harvey SE, Walmsley E, Ferrando-Vivas P, Harrison DA, Rowan KM. Family Satisfaction with Critical Care in the United Kingdom. *Intensive Care Med Exp* 2015 Dec; 3 (1): A22.
2. Mulyadi S, Rahardjo W, Basuki H. The Role of Parent-child Relationship, Self-esteem, Academic Self-efficacy to Academic Stress. *Pro – Socia Behav Sci* 2016; 217 (2): 603-608.
3. Seif AA. Modern educational psychology. Tehran: Virayesh Pubilation; 2016. P. 174-179 [Persian]
4. Matthews JS, Marulis LM, Williford AP. Gender processes in school functioning and the mediating role of cognitive self-regulation. *J Appl Dev Psychol* 2014; 35 (3): 128-137.
5. Sektnan M, McClelland MM, Acock A, Morrison FJ. Relations between early family risk, children's behavioral regulation, and academic achievement. *Ear Child Research Quart* 2010; 25 (4): 464-479.
6. Burić I, Sorić I, Penezić Z. Emotion regulation in academic domain: Development and validation of the academic emotion regulation questionnaire (AERQ). *Person Individual Differ* 2016; 96 (8): 138-147.
7. Becker DR, Miao A, Duncan R, McClelland MM. Behavioral self-regulation and executive function both predict Visual motor skills and early academic achievement. *Artic Ear Child Research Quart* 2014; 29 (4): 411-424.
8. Lennick, d & Kiel, f. Moral Intelligence: The key to Enhancing Business Performance and Leadership Success. Wharton Scholl Publishing, USA; 2005. P. 179.
9. Chiu YL, Liang JC, Mao PC, Tsai CC. Improving Health Care Providers' Capacity for Self-Regulated Learning in Online Continuing Pharmacy Education: The Role of Internet Self-Efficacy. *J Contin Educ Health Prof* 2016; 36(2): 89-95.
10. Pintrich PR & Degroot EV. Motivational and Self-Regulated Learning Components of Classroom Academic Performance. *J Educate Psychol* 1999; 82 (1): 33-40.
11. Matinez-pons M. "Test of a model of parental inducement of academic self-regulation". *J Experimental Education* 1996; 64 (3): 213-227.
12. Zainali A, Vahdat R, Hamedniya S. The study and comparison of pre addiction basses in patients, normal people. *Knowledge and Research in Psychology* 2008; 33(1): 149-168. [Persian]
13. Ashtiani A, Hassani MA. Compare the strategies of successful and unsuccessful learning of nursing students. *J Psycho* 2009; 4: 4-15. [Persian]
14. Friedel JM, Cortina. KS, Turner JC, Midgley C. Achievement goals, efficacy beliefs and coping strategies in mathematics: the role of perceived parent and teacher goal emphasis. *Contemporary Educational psychology* 2006; 32 (8): 434-458.
15. Jakešová J, Kalenda J, Gavora P. Self-regulation and Academic Self-efficacy of Czech University Students. *Pro - Social Behav Sciences* 2015; 174: 1117-1123.
16. Shamloo S. Mental Health. Tehran: Roshd Publication; 2008. P. 124-127.[Persian]
17. Reid R, Trout A, & Schwartz M. Self-regulation interventions for children with attention deficit/hyperactivity disorder. *J Article Excerpt* 2005; 71 (4), 361-377.
18. Jahnsn R. Relation between Family Function and student's performance. *Psychological Studies* 2009; 56: 192-197.
19. Zimmerman BJ. Self-regulated learning and academic learning and achievement: The Emergence of a Social Cognitive Perspective. *Educational Psychology Review* 1990; 2: 307-323.
20. Zadeh Mohhamadi A, Khosravi G. Preliminary Study of Psychometric Properties and Validation of a Scale to assess family functioning (FAD). *J Family Research* 2006; 2(5): 70-89. [Persian]
21. Sojaee Z, Sheikh al-Islami R, Ahmadi S. Expected efficacy based on students' academic achievement goals for their parents and teachers. The ninth annual conference of the Association of Curriculum Studies, challenges and prospects. 2009, Tabriez. [Persian]
22. Gündüza G, Yagmurlua B & Harmab M. Self-Regulation Mediates the Link Between Family Context and Socio emotional Competence in Turkish Preschoolers. *Early Education and Development* 2015; 26 (5-6): 55-70.
23. Pasha Sharifi H, Sharifi N, Tangestani Y. Predicting academic achievement of self-efficacy, self-regulation and creativity Azad University Branch of Roodhen in the 91-90 school year. *Educational Administration Research Quarterly* 2013; 4(4): 158-178. [Persian]
24. Nejati H. The educational role of the father in the family. Tehran: Chapar Farzanegan Publications, 1988. [Persian]

25. Ghasemi A, Fouladchang M. The Role of parental goal emphases on self-regulated learning students. *J Educational Psycho Studies* 2010; 7(11): 69-86. [Persian]
26. Eleftheria NG, Katerina V, Grigoris K. Student's achievement goal orientations and their behavioral and emotional engagement: Co-examining the role of perceived school goal and structures parent goals during adolescence. *Greece learning and individual differences* 2009; 19: 53-60.